

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

◀ Kapak: Kazıklı Voyvoda ve Slobodan Miloseviç/Kompozisyon: Nazan Küçükcezzar

**Türk Dünyası Araştırmaları
Vakfı Adına Sahibi**

Prof.Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İçare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaravî Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdev-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL.

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

İÇİNDEKİLER / MAYIS 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 77

Sevgili Okuyucular	2
Prof. Dr. Turan YAZGAN	
Bugünden Tarihe	4
Prof. Dr. Turan YAZGAN	
Türk Kültürüne Genel Bir Bakış - VII	5
Prof.Dr. Faruk ŞÜMER	
Kazıklı Voyvoda Kimdir	17
Doç.Dr. Necdet ÖZTÜRK	
Tarihi Türk Damgalarının Estetik ve Grafik Açısından Değerlendirilmesi	21
Baybars GÜLENSOY	
Maraş'ın İşgaline Dair Bir Fransız Şubayının Hatıraları ...	25
Dr. Vahdettin ENGİN	
XII. ve XIII. Yüzyılda Türkmenlerin Bronz Daraları	33
✗ Jürgen Hoffman-Heyden Çev.: Aydin AYHAN	
Trablusgarp Fatihî Büyük Türk Denizcisi Turgut Reis	44
Doç.Dr. Atilla ÇETİN	
Mezar Taşlarımızın Derişan Hali	48
Doç.Dr. Abdülkerim ABDULKADİROĞLU	
Edige Biy ve Edige Destanı	55
Edige Magavin Aktaran: Künekey AKATAY	
Türk Dünyasında Geçen Ay	61
Aydil EROL	

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

◀ Kapak: Mağcan Cumabayoğlu

Türk Dünyası Araştırmaları

Vakfı Adına Sahibi

Prof.Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaravî Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdav-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL.

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

İÇİNDEKİLER / TEMMUZ 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 79

Sevgili Okuyucular Prof.Dr. Turan YAZGAN	2
Bugünden Tarihe Prof.Dr. Turan YAZGAN	4
Orta Asya Tarihi Hakkında Araştırmalar I- Barçınlğ Kent Prof.Dr. Faruk ŞÜMER	5
Kültürel Yozlaşma Prof.Dr. Orhan TÜRKDOĞAN	11
Maraş'ın İşgaline Dair Bir Fransız Subayın Hatıraları -III- Dr. Vahdetin ENGİN	18
Türk Asıllı Bir Mamluk Sultanı: Baybars el-Bundukdârî Doç.Dr. Atilla ÇETİN	29
Türk Dünyası Atatürk Lisesi Bakü Konserinin Ardından Türk Dünyası Araştırmaları	33
YENİÇERİLER Osmanlı Askerî Teşkilâtının Tetkiki Nohoum WEI&MANN - Terc.: Eriman TOPBAŞ	36
Türklerin Ortak Şairi Batırhan Bozkurt DARİMBET	46
× Kök Türkçe Yazıtlarda Geçen Kümüllerin Kimliği Üzerine Dr. Sadetlin CÖMEÇ	50
× Hunların Almanya'da Bıraktığı İzler Hakkında Düşünceler H. Ahmed SCHMIEDE	52
Ağlayan Kurt Avcısı Nazif KURUCU	60
Türk Dünyasında Geçen Ay Aydil EROL	62

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

◀ Kapak: Muatafa Kemal yeniçeri kıyafetiyle (11/12 Mayıs 1914)

**Türk Dünyası Araştırmaları
Vakfı Adına Sahibi**
Prof.Dr. Turan YAZGAN
Müessesesi Müdürü
Saadet Pinar YILDIRIM
Yazı İşleri Müdürü
Recep TAŞDELEN

Dizgi
Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK
Tashih
Aydi EROL
Grafik - Film
Nazan KÜÇÜKCEZZAR
Satış - Abone
Ayşe ŞEKER
İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
Belediye Sarayı Arkası
Ankaravî Mehmed Efendi
Medresesi
34471 Aksaray-İSTANBUL
Posta Adresi
P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL
Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33
512 22 45

Fax: (1) 520 53 63
Telex: 30600 tdav-tr

Abone
Yurtiçi: 150.000 TL.
Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

İÇİNDEKİLER / HAZİRAN 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 78

Sevgili Okuyucular	2
Prof.Dr. Turan YAZGAN	
Bugünden Tarihe	4
Prof.Dr. Turan YAZGAN	
Türkiye'de Etnik Gruplar	5
Prof.Dr. Orhan TÜRKDOĞAN	
Türkiye Türkleri'nin Ataları Olan OĞUZLAR'ın (Türkmen) Yüz Şekli	13
Prof.Dr. Faruk ŞÜMER	
Duyunu Umumiyye Kanburu Nasıl Doğdu, Nasıl Atıldı? ...	18
Muammer GÖÇMEN	
Birinci Kosova Savaşı Destanı	30
Necip PALPAN	
Cemalüd-din Aksarayî'nin Torunu Şeyh Muhyî'd-din Vakfına Dair Bir Berat	38
Dr. Bayram ÜREKLİ	
İtihat ve Terakki (Genç Türkler) Dönemi Eğitim Sistemi	43
Zekeriya TÜRKMEN	
Maraş'ın İlgaline Dair Bir Fransız Subayın Hatıraları (II) ..	53
Dr. Vahdettin ENGİN	
Prof.Dr.Nihad M. ÇETİN'den Hatıralar	58
Aydi EROL	
Türk Dünyasında Geçen Ay	62
Aydi EROL	

**Türk Dünyası Araştırmaları
Vakfı Adına Sahibi**

Prof.Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaralı Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdav-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

◀ **Kapak: Giritli Ali Aziz Efendi**

İÇİNDEKİLER / AĞUSTOS 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 80

Sevgili Okuyucular
Prof.Dr. Turan YAZGAN..... 2

At Çekenler
Prof.Dr. Faruk ŞÜMER..... 5

Kavalalı Mehmet Ali Paşa (1769-1849)
Doç.Dr. Atilla ÇETİN..... 13

YENİÇERİLER
Osmanlı Askerî Teşkilâtının Tetkiki
Nohoum WEİSMANN - Terc.: Eriman TOPBAŞ..... 17

Midhat Paşa Hakkında Hatıraya Dayalı İki Belge
Doç.Dr. Abdülkerim ABDULKADİROĞLU..... 31

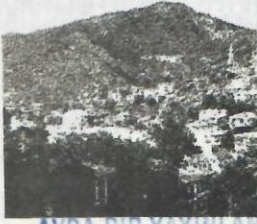
Osmanlı İkamet Elçiliklerinin Kuruluşu (1793-1821)
Dr. Ali SARIKOYUNCU..... 34

Osmanlı Bahriyesinde İngiliz İslah Heyetleri ve Katkıları
Yrd.Doç.Dr. Umur TUNCER..... 41

Tatar Oğlu Tatarım
Ravil FAHRETDİNOV
Türkiye Türkçesi: Mustafa ÖNER..... 47

Kırkpınar Güreş Kültürü
Yrd.Doç.Dr. Özbay GÜVEN..... 61

Türk Dünyasında Geçen Ay
Aydil EROL..... 63

AYDA BİR YAYINLANIR

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

Kapak: GÖYNÜK'TEN BİR GÖRÜNTÜ

**Türk Dünyası Araştırmaları
Vakfı Adına Sahibi**

Prof.Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaravî Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdav-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL.

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

İÇİNDEKİLER / EYLÜL 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 81

Sevgili Okuyucular
Prof.Dr. Turan YAZGAN..... 2

El-Hades (Göynük) Şehri
Prof.Dr. Faruk SÜMER..... 4

Türk Sosyolojisinin Tarihi Gelişimi
Prof.Dr. Orhan TÜRKDOĞAN..... 9

YENİÇERİLER

Osmanlı Askerî Teşkilâtının Tetkiki
Nohoum WEİSMANN - Terc.: Eriman TOPBAŞ..... 19

Şultan Mehmet Reşat'ın Rumeli Gezisi
Doç.Dr. Atilla ÇETİN..... 31

Makedonya'ya Dair
Necdet İŞLİ..... 37

Unutulan Türkler ve Irak'ta Demokrasi
Tuğrul KEŞKİNGÖREN..... 41

Büyük Yapılmış Hayvanlar
Tercüme Eden: Eşref Bengi ÖZBİLEN..... 49

Yeni Türk Devletlerinde
Kültür, Demokrasi ve Siyasi Yönetim Uygunluğu
Dafael MUHAMMETDİNOV..... 52

Bir Siyasi Muhalifin Çocukluk ve Gençlik Anıları
Dr. Akil Muhtar ÖZDEN
Muammer GÖÇMEN..... 54

Türk Dünyasında Geçen Ay
Aydil EROL..... 62

**Türk Dünyası Araştırmaları
Vakfı Adına Sahibi**

Prof.Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaravî Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdav-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

Ayda Bir Yayınlanır.

◀ **Kapak: İki Tahtacı Gelin (Selver Kudar ve Senem Kudar, Edremit, Tahtakuşlar köyü)**

İÇİNDEKİLER / EKİM 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 82

Sevgili Okuyucular

Prof.Dr. Turan YAZGAN..... 2

BUGÜNDEN TARİHE

Prof.Dr. Turan YAZGAN..... 7

TAHTACILAR

Prof.Dr. Faruk SÜMER..... 8

KIRIMÇAKLAR

◀ (Kırım'ın Musevi Tatarları)

Doç.Dr. Harun GÜNGÖR..... 13

YENİÇERİLER

Osmanlı Askerî Teşkilâtının Tetkiki

Nahoum WEİSMANN - Terc.: Eriman TOPBAŞ..... 23

YUGOSLAVYA'DA TÜRK HAKİMİYETİ ve SONRASI

Araş.Gör. H. Basri KARADENİZ..... 37

OSMANLI ORDUSU ve II. MEŞRUTİYET DEVRİ

Mehmet GÖKALP..... 48

II. ABDÜLHAMİD'İN DANIŞMANI YAVER-İ EKREM

MÜŞİR AHMET ŞAİR DAŞA (Çapanoğlu) ve

TARİHİ MİSYONU

Dr. Ali KARACA..... 51

Türk Dünyasında Geçen Ay

Aydil EROL..... 62

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

Ayda Bir Yayınlanır.

◀ Kapak: Yusuf AKÇURA

Türk Dünyası Araştırmaları

Vakfı Adına Sahibi

Prof.Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaravî Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdav-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL.

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çeki

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

İÇİNDEKİLER / KASIM 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 83

· Sevgili Okuyucular	
Prof.Dr. Turan YAZGAN.....	2
X TARİHTE TÜRKMEN ASILLI HANEDANLAR	
Prof.Dr. Faruk ŞÜMER.....	7
NAZIM HİKMET ÜZERİNE	
Prof.Dr. Orhan TÜRKDOĞAN.....	17
BİR KONFERANS ve YUSUF AKÇURA'YA GÖRE OSMANLI'DA DOĞU-BATI TARTIŞMASI	
Yard.Doç. Rahmi ÇİÇEK.....	23
X DOĞU TÜRKİSTAN DAVASI HAK-ADALET DAVASIDIR	
Ahmed EGEMBERDİ.....	31
YENİÇERİLER	
Osmanlı Askerî Teşkilâtının Tetkiki	
Nahoum WEİSMANN - Terc.: Eriman TOPBAŞ.....	39
X 2 KASIM 1943 KARAÇAY HALKININ ŞÜRGÜN ve SOYKIRIMININ 50. YILDÖNÜMÜ	
Ufuk TAVKUL.....	55
İLK PROTO MOĞOLLAR KİMLERDİ? MOĞOLLARIN ATALARI	
András Róna-Tas	
Tercüme : Eşref Bengi ÖZBİLEN.....	60
Türk Dünyasında Geçen Ay	
Aydil EROL.....	62

Dergimizde yayımlanması istenen yazıların daktilo ile 2 aralıklı yazılması, resimli olarak gönderilmesi ve "uydurma" kelimelere itibar edilmemesi rica olunur.

TÜRK DÜNYASI TARİH DERGİSİ

Ayda Bir Yayınlanır.

← Kapak: Bir Türkmen Kızı

Türk Dünyası Araştırmaları

Vakfı Adına Sahibi

Prof. Dr. Turan YAZGAN

Müessese Müdürü

Saadet Pınar YILDIRIM

Yazı İşleri Müdürü

Recep TAŞDELEN

Dizgi

Selma TAŞAN - Tülay ŞEVİK

Tashih

Aydil EROL

Grafik - Film

Nazan KÜÇÜKCEZZAR

Satış - Abone

Ayşe ŞEKER

İdare Merkezi

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Belediye Sarayı Arkası

Ankaralı Mehmed Efendi

Medresesi

34471 Aksaray-İSTANBUL

Posta Adresi

P.K. 94 Aksaray-İSTANBUL

Telefonlar

(1) 511 10 06 - 511 18 33

512 22 45

Fax: (1) 520 53 63

Telex: 30600 tdav-tr

Abone

Yurtiçi: 150.000 TL.

Yurtdışı: 50 DM.

Posta Çekî

141720

Baskı

ETAM A.Ş. Matbaa Tesisleri

İÇİNDEKİLER / ARALIK 1993 / YEDİNCİ YIL / SAYI : 84

Sevgili Okuyucular	
Prof. Dr. Turan YAZGAN	2
✕ TÜRKMENİSTAN	
Prof. Dr. Faruk SÜMER	7
AVRUPA ve TÜRK İMAJI	
Yard. Doç. Dr. Yüksel KOCADORU	15
CEM SULTAN	
İbrahim ÇALIŞ	18
KÖK TÜRKÇE YAZITLARIN KASARLARI	
Yard. Doç. Dr. S. GÖMEÇ	24
✕ ORTA ASYA TÜRK BOYLARININ OYUNU "ÇÖVGEN" AVRUPA'DA "POLO" OLDU	
Dr. Ahmet Ali ARSLAN	26
✕ İLİ'DE KURULAN DOĞU TÜRKİSTAN CUMHURİYETİ VE RUS-ÇİN İŞBİRLİĞİNDEKİ AKİBETİ	
Doç. Dr. S. Mahmut KAŞGARLI	32
✕ ALTAY KAVİMLERİNDE GÖK TANRI	
Doç. Dr. Harun GÜNGÖR	38
TÜRK ORDUSU AZERBAYCAN'DA (1918)	
Nizamettin ONK	48
TÜRK LEHÇELERİ (Bilimsel-Popüler Dergi)	
Doç. Dr. Mehman MUSAOĞLU	59
ASKER DÜĞÜNÜ	
Aydil EROL	61
TÜRK DÜNYASINDA GEÇEN AY	
Aydil EROL	62

Dergimizde yayımlanması istenen yazıların daktilo ile 2 aralıklı yazılması,
resimli olarak gönderilmesi ve "uydurma" kelimelere itibar
edilmemesi rica olunur.